

Министерски съвет

Портал за обществени консултации

(www.strategy.bg)

**Проект на Програма за хуманитарна подкрепа и интеграция на
разселените лица от Украйна**

[линк към консултацията](#)

Информация

Откриване / Приключване: 01.03.2024 г. - 15.03.2024 г. Неактивна

Номер на консултация: #8613-K

Област на политика: Архив - Правосъдие и вътрешни работи

Тип консултация: ---

Вносител: Държавна агенция за бежанците

Тип вносител: Национално

Проект на Решение на Министерски съвет за приемане на Програма за хуманитарна подкрепа и интеграция на разселените лица от Украйна с предоставена временна закрила.

Отговорна институция

Отговорна институция

Държавна агенция за бежанците

Адрес: София, София 1233бул. Княгиня Мария Луиза 114 Б

Електронна поща: sar@saref.government.bg

Документи

Пакет основни документи:

[Проект на Програма за хуманитарна подкрепа и интеграция на разселените лица от Украйна - вер. 1.0 | 01.03.2024](#)

[Приложения 1-5 към Програмата за хуманитарна подкрепа на разселените лица от Украйна - проект - вер. 1.0 | 01.03.2024](#)

[Приложение 6 - План за изпълнение на интеграционни мерки - вер. 1.0 | 01.03.2024](#)

[РМС за одобряване на Програма за хуманитарна подкрепа на разселените лица от Украйна - 01.03. 2024 - вер. 1.0 | 01.03.2024](#)

[Проект доклад от министър-председател до МС Програма за хуманитарна подкрепа и интеграция ВЗ - вер. 1.0 | 01.03.2024](#)

[Справка за отразяване на предложенията и становищата - вер. 1.0 | 26.03.2024](#)

Консултационен документ:

Справка становища:

Коментари

Автор: Габриела Иванова (15.03.2024 11:51)

Предложение за промяна в текст по т. 11.7.

Имам следните бележки по отношение на текста в точка 11.7, а именно изредените дейности в буквите са права, които търсещите работа лица могат да упражняват по реда на Закона за насърчаване на заетостта. Някои от тях могат да влязат или по-скоро могат да бъдат заложили като мерки в плана за действие на регистрираните безработни лица, но част от тях не са и не могат да бъдат такива. Например предоставянето на стипендия е право при включване в обучение, но не може да бъде самостоятелна мярка. Считаме, че не е нужно програмата да се разписват вече разписани права по действащ закон. По тази причина предлагаме текста в точка 11.7 да придобие следната редакция:

- *Агенцията по заетостта, чрез териториалните си поделения изготвя план за действие за всяко регистрирано безработно лице в нормативно определения в Правилника за прилагане на Закона за насърчаване на заетостта срок, който може да включва следните мерки:*

- а. информирание и/или консултиране относно възможностите на пазара на труда - свободни работни места и изискванията за тяхното заемане; възможности за: участие в програми и мерки за заетост и обучение, обучение на възрастни, смяна на професията и за работа извън границите на населеното място по местоживееене;*

б) осъществяване на посредничество за започване на работа, включително на субсидирани работни места в друго населено място в страната;

в) осъществяване на съдействие за адаптиране на уменията за пазара на труда в България чрез професионално ориентиране, насочване към /включване в обучения на възрастни и/или насочване към процедура за валидиране на професионални знания, умения и компетентности;

г) психологическо подпомагане.

По време на осъждането не е взето предвид становището ни, че поради използването на думата „мерки“ текста който следва е некоректен, т.к. текста, който следва цитира права по ЗНЗ.

Автор: Румяна Петкова (13.03.2024 15:58)

Становище на Агенцията за социално подпомагане - 2 част

Предложението за издаване на „решение за настаняване“ и „настанителна бележка“, независимо кой орган се предвижда да го издава, не би могло да се приложи на практика. Така разписаният ред и определените правомощия на директора на ДСП считам за незаконосъобразни. Правомощията по издаването на индивидуални административни актове следва да бъдат определени и вменени със закон. Липсата на компетентност от органа по издаване на актовете води до тяхната нищожност. Издаването на индивидуален административен акт следва да се извършва от компетентен орган в рамките на правомощието му да го издаде. В конкретния случай АСП няма компетенции, свързани с настаняване и изхранване. Издаването на документи с характер на индивидуален административен акт, без да са ясни правните основания за това, крие реален риск от загуба на немалък финансов ресурс за съдебни разноски, с който неминуемо би се сблъскала АСП при напълно допустим риск от обжалване, при положение че същата не участва със свой бюджетен ресурс при осъществяване на програмните дейности – нощувка и храна.

От друга страна съгласно чл. 1 от ЗУБ, законът определя условията и реда за предоставяне на закрила на чужденци на територията на Република България, както и техните права и задължения. Закрилата, която Република България предоставя на чужденци, включва убежище, международна закрила и временна закрила.

Със Заповед № ЦУ-РД05-70/31.01.2024 г. на председателя на ДАБ е създадена Междуведомствена експертна работна група (МЕРГ) на основание параграф IV, т. 6 от Плана за действие при временна закрила в Р България, в която са включени представители на АСП и чиято дейност включва подготовката на нов проект на хуманитарна и интеграционна програма за разселените лица от Украйна с временна закрила. На заседанията на МЕРГ е решено в програмата да се зложат дейности и процедура от вече съществуващ проект на Програма, приет от Националния оперативен щаб към Министерския съвет на 01.11.2023 г., който проект е съобразен с представените тогава бележки и становища от страна на АСП.

В хода на разработване на проекта на Програма за хуманитарна подкрепа и интеграция на разселени лица от Украйна, АСП е заявила активната си позиция и готовност да подпомогне активно мерките по реализиране на дейностите за хуманитарна подкрепа и интеграция на лицата с временна закрила съобразно своите законово детерминирани възможности. Своевременно е отразявала своите бележки, предложения и аргументирани становища по различните варианти на документ.

На 19.02.2024 г. до всички членове на МЕРГ е изпратен за разглеждане проект на Програма, който не е релевантен към обсъждания на проведените на 2 и 15 февруари 2024 г. заседания на групата.

От АСП са изпратени бележки и коментари по представения вариант на Програма до участниците в МЕРГ, както и официално становище с изх. № 91-00-0221/21.02.2024 г. до председателя на ДАБ, с копие до заместник-министъра на труда и социалната политика. В становището е изразена категорична позиция по вменените задължения на АСП, които са извън нейното приложно поле и не могат да се считат за релевантни. Отбелязано е изрично, че държавната политика на Република България в областта на международната и временна закрила и тази в областта на социалното подпомагане са две различни области на обществени отношения и политиките за тях се формират и изпълняват от различни институции. Недопустимо е поради факта, че за лицата с временна закрила съществува правна възможност за социално подпомагане, да се възлага на АСП цялата грижа за тях, включително за нащавка и изхранване, изразходвайки за целта бюджетни средства на друго ведомство и издавайки акт за настаняване в леглова база - държавна, общинска собственост или собственост на публични предприятия, както и места за настаняване, по смисъла на Закона за туризма, вписани в Националния туристически регистър.

На база на гореизложеното АСП изразява категорично несъгласие с предложения за обществено обсъждане проект на Програма за хуманитарна подкрепа и интеграция.

Автор: Румяна Петкова (13.03.2024 15:57)

Становище на Агенцията за социално подпомагане - 1 част

Агенцията за социално подпомагане (АСП) неколкократно е изразявала аргументирани становища по различни варианти на Програма за хуманитарна подкрепа и интеграция на разселени лица от Украйна.

По смисъла на Закона за социално подпомагане (ЗСП), социалното подпомагане се осъществява чрез предоставяне на социални помощи в пари и/или в натура, които допълват или заместват собствените доходи до основните жизнени потребности или задоволяват инцидентно възникнали потребности на подпомаганите граждани в Република България. От правото на социално подпомагане се ползват и чужденците с разрешение за дългосрочно или постоянно пребиваване в Република България, чужденците, на които е предоставено убежище, статут на бежанец или хуманитарен статут, и чужденците, ползващи се от временна закрила, и лицата, за които това е предвидено в международен договор, по който Република България е страна.

Предложенията в проекта на Програмата и по-конкретно разписаният ред и ангажименти на АСП в Глава Втора „Хуманитарна подкрепа“, раздел IV „Обхват на хуманитарната подкрепа“ и в раздел VII „Процедура за предоставяне на хуманитарна подкрепа“, противоречат на съществуващите правни норми, на база на които АСП осъществява своята дейност и правомощия.

Така вменените дейности на дирекции за „Социално подпомагане“ (ДСП) да събират и обработват информация за отсъствието от страната на лицата с временна закрила от Украйна, включително да им разрешават отсъствие повече от 30 дни, както и да осъществяват цялата процедурата за предоставяне на „хуманитарна подкрепа“ определено са извън законово разписаните функции на АСП, а именно социално подпомагане на лица и семейства, които не биха могли да се справят без помощ от държавата, при недопускане на пряка и непряка дискриминация.

В т. 4.1 на Проекта, е посочено какво включва понятието „хуманитарна подкрепа“, а именно осигуряване на „нощувка и храна“ в обекти за настаняване, които са държавна, общинска собственост или собственост на публични предприятия, както и места за настаняване, по смисъла на Закона за туризма, вписани в Националния туристически регистър. В тази връзка, на Министъра на туризма са разписани ангажименти в т. 11.11 да администрира, изпълнява и контролира реда за отчитане и изплащане на предоставената хуманитарна подкрепа по Програмата.

В същото време на директора на ДСП са вменени задължения да се произнася за настаняването и изхранването на лицата с временна закрила, като издава „решение по образец“ за настаняване, с характер на индивидуален административен акт и възможност за обжалването му по реда на АПК, както и „настанителна бележка“, с която фактически да определя конкретното място за настаняване.

Автор: Ваня Добрева (12.03.2024 11:22)

Ваня Добрева Асоциация Хипофиза част 4

Планът за отпуснати еднократни помощи е нереален, тъй като критериите за отпускане са променение.

“Очакван брой подадени заявления по чл. 16 от ППЗСП от лица и семейства с предоставена временна закрила за периода от м. април 2024 г. – до м. февруари 2025 г. вкл. – 26 741 бр. (при 2 431 на месец”

Върху служителите на АСП се прехвърля сериозно натоварване, особено в района на Варна и Бургас без на този етап да е предвиден бюджет за допълнително заплащане и наемане на допълнителен персонал, а вече работещите и сега са твърде натоварени.

С европейските средства до момента се подпомага само настаняването в туристически места, не е дадена нито стотинка за интеграция. Това не е предвидено и с настоящата програма, което е изключително грешен подход

Автор: Ваня Добрева (12.03.2024 11:22)

Ваня Добрева Асоциация Хипофиза

1. лице с психично заболяване, удостоверено с медицински документ от компетентен орган в Република България;

“Кой е компетентния орган? Всеки психиатър е компетентен да утанови психично заболяване.”

2. лице, полагащо грижи за тежкоболен член на семейството^[1], в т.ч. и за лице с психично заболяване, когато същото е зависимо от чужда грижа;
3. лице на възраст на и над 65 години;

Тук е много важно да се определи подоходен критерии, възрастен не значи автоматично беден, Част от тези които напускат базите ще закупят собствени жилище.

4. непридружени или разделени деца и пълнолетните лица, на които е възложено да полагат грижи за тях по смисъла на чл.137 от Семейния кодекс.

Не са посочени като рискова група многодетните семейства. В района на Варна има няколко семейства с 4, 5 и 6 деца, които трудно биха се издържали самостоятелно.

Няма предложени реални мерки за интеграция - всичко описано е общо, пожелателно и се прави и до момента с нулев ефект

Няма изискване в рамките на 90 те дни лицата в работоспособна възраст да бъдат регистрирани в бюро по труда като търсещи работа. Няма предвидени средства за обучение по български език - до момента държавата не е платила нито стотинка за обучение по български език.

Няма предвидена никаква подкрепа за тези които са напуснали местата за настаняване - те не получават семейни помощи за деца и не ползват данъчни облекчения за деца. Подкрепа за хората с увреждания и хронични заболявания варира от 32 до 120 лева, което е крайно недостатъчно да оцеляват. Лекарствата им както бе установено при проверка на АСП в Железничар се закупват от дарители физически лица. Без дарителите тези хора биха загинали. В същото време АСП Варна

отказват да приемат молби за месечни помощи. По никакъв начин не са подкрепени и пенсионерите които имат масово пенсии между 120 и 230 лева. Няма програми за субсидирана заетост насочени към лица с временна закрила. Съществуващите имат изисквания които силно ограничават възможностите на работодателя да наеме бежанец - като изискване лицето да е работило през цялото тримесечие за да получи финансиране.

[\[1\]](#).

Автор: Ваня Добрева (12.03.2024 11:20)

Ваня Добрева Асоциация Хипофиза част 2

Коментарите относно рисковите групи са следните

1. “сам родител с дете/деца от 0 до навършване на 12-годишна възраст”

Коментар : Голям процент от пристигащите са майки с деца. Бащите остават в Украйна но изпращат средства на семейството. Приема ли се че това са самотни родители? Ако да съществува сериозна неравнопоставеност с българските граждани при които майката ако не е работеща получава социална помощ до навършване на една годишна възраст на детето, ако е работеща до 2 годишна възраст. Не става ясно дали има изискване децата да посещават детско или учебно заведение. България е с много нисък обхват в образователната система. С писмо от 08.01.24 до МЗ сме сигнализирали за нисък ваксинационен обхват и възможност за възникване на огнища от ваксинаопредотвратими заразни заболявания в местата за настаняване, на което до момента нямаме отговор. Това е сериозен проблем, който също може да се реши при задължение за посещаване на градина и училище.

2. “сам родител с дете/деца от 12 до 16-годишна възраст, когато децата не са обхванати от образователната система в страната по независещи от родителя причини и след като има подадено заявление за приемане в училище; “

Коментар: Това също е много странно изискване - децата над 12 години нямат проблем да бъдат оставяни сами в къщи, а родителите да работят.

3. бременна жена, когато бременността е удостоверена с медицински документ, издаден от компетентен орган в Република България;
4. човек с трайно увреждане, установено от компетентен орган в Република България;

Коментар : “Не става ясно какво се визира под трайно увреждане и кой е компетентният орган. Трайно увреждане може да установи всяко правоспособно медицинско лице, Не става ясно какво се случва с лицата с хронични заболявания. Ако това е ТЕЛК какъв процент неработоспособност ще се изисква? Процедурата за освидетелстване от ТЕЛК продължава между 6 и 9 месеца? Какво се случва с лицето дотогава? Как ще бъде подкрепено?

Автор: Ваня Добрева (12.03.2024 11:19)

Ваня Добрева Асоциация Хипофиза

Становище относно Програмата за хуманитарна подкрепа и интеграция на разселени лица от Република Украйна с предоставена временна закрила в Република България качен за обществено обсъждане на 01.03.2024 г.

От Ваня Добрева председател на Асоциация Хипофиза

Адрес за кореспонденция: acromegaly@abvbg

След като две години ЕК и държавата плащат безпринципно настаняване на всеки пожелал това тази програма е някаква крачка към нормалност. В последните месеци сумата която се плаща е намаляла на 5 милиона месечно.

В т.4.1 от програмата се добавя изискване местата за настаняване да осигуряват и храна, но отпусканите суми се запазват при високи нива на инфлация. Очевидно е че поставят условие което не е изпълнимо и лишено от икономическа логика, в последните месеци почти всички места за настаняване спряха да предлагат хранене, тъй като средствата са недостатъчни. Сумата през 2022 г. е била 15,00 без ДДС при МРЗ 710 лева, в момента при увеличение над

30 % (МРЗ е 933 лева) е 16,43.

Там където се осигурява хранене то е срещу сериозно доплащане, което пък поставя под въпрос нуждата от подкрепа на тези хора, които могат да не работят и да плащат по 20 лева на ден за храна на член от семейството.

Не става ясно от така разписаната програма дали остава преминаването през разпределителният пункт в Елхово, нещо което до момента спираше хората с

финансови възможности да кандидатстват за настаняване.

Посочени са т.нар, рискови групи и ако само едно лице от семейството отговаря на тях всички останали имат право на безплатно настаняване. Често става дума за семейства от 7-8 човека вкл.баби и дядовци.

Самата принадлежност към рискова група без обследване на доходите не би следвало да е достатъчен критерии за настаняване.В района на Варна и Бургас живеят много семейства в които бащата работи като капитан на кораб, механик или редови моряк като доходите му са напълно достатъчни да издържа не само своето, а и още 2-3 семейства.

Не се предвижда да се прави социална оценка на лицата които се настаняват, Няма дори изисване да декларират доходите си и спестяванията си, както и че не могат да поемат престо си сами. Не подписват декларация че се съгласяват на достъп до информация от банковите сметки . Не декларираг и че са съгласни да осигурят достъп до данъчно-осигурителната информация и служебна информация - така както се прави при българите. Дистъп до банковите сметки в Украйна имат социалните служби в Германия от януари 2023 г. например.

Автор: Елисавета Новакова (05.03.2024 14:08)

Видове подкрепа във времето...

Може ли да предоставите и статистика след 90те дни за лицата, които не спадат в рискова група според член 5 на Програмата - кой как си финансира "преживяването" в страната и с какви помощи се ангажира държавата за тях.

Към лятото на 2023 близо 60000 граждани от Украйна САМИ "са в състояние да се грижат за себе си и за семействата си. Доколкото имаме обратна връзка, голяма част от тях работят онлайн. Но има и хора, които са си намерили работа в България. Някои живеят и с помощта на роднини, които са в чужбина." Колко "свежи" пари вкарват украинските бежанци в българската икономика и каква нехуманитарна подкрепа могат да получат ТЕ? - безплатен университет, ...

От начина, по който са изложени данните в Приложение 6, не става много ясно кой кога и за какво ще получи подкрепа. Моля категоризирайте и представете данните в друга форма, в това число преминаване от една подкрепена група в друга!

Например - Около 2500 лв струва записването/включването на едно дете/ученик в образователната система. Допълнително се отпускат по 555 лв за обучение по български език. Какви разходи влизат под термина "записване" и включено ли е

обучение по български език в "записването"?

Автор: Елисавета Новакова (05.03.2024 14:07)

Данъчен кредит без да се връща

"Разходите за ДДС са за сметка на Програмата."

Колко печели държавата от ДДС само през програмата от отпуснати средства **за нощувка и храна.**

2023 "към 19 юни 72 000 украинци са регистрирани с временна закрила в България.
... В момента българската държава се грижи за около 12 хиляди украинци"

За 12000 регистрирани се полагат по минимум 1,5 лв ДДС, което прави близо 20.000 лв на ден подарък за държавата от Програмата...

История

Начало на обществената консултация - 01.03.2024

Приключване на консултацията - 15.03.2024

Справка за получените предложения - 26.03.2024

[Справка за отразяване на предложенията и становищата](#)